

[Hans Schmidt.]

9. april eller i anledning af deres embedsvirksomhed under den tyske besættelse, derunder det tyske mindretal i Nordslesvig. Desuden ønskede man oplysninger angående politisk virksomhed under besættelsen, der skønnes at indeholde anslag mod folkestyret og den hidtidige statsretlige praksis.

Det af folketings nedsatte udvalg vedrørende de parlamentariske kommissioners beretninger indstiller, at der ikke rejses tiltale mod nogen af de dengang ansvarlige ministre eller andre fremtrædende personer for deres embedsførelse, som i henhold til grundloven ville være at påkende af rigsretten.

Som repræsentant for det tyske mindretal vil jeg gerne give udtryk for den opfattelse, at folketingset står overfor en afgørelse af vidtrækkende betydning, idet det drejer sig om at slå en slutstreg over besættelsestiden, der vil kunne få betydning for hele udviklingen fremefter, specielt også for forholdene i grænselandet.

Selve afgørelsen må på forhånd betragtes som faststående, idet man i 1955 ikke vil kunne gå med til at placere et ansvar hos enkelte personer for den samarbejds politik, som Danmark har været inde på, og som også selve rigsdagen havde del i.

Det kan ikke være min opgave som talsmand for mindretallet at udtale mig om spørgsmålet, hvorvidt der skulle foreligge grundlag for en rigsretssag i henhold til grundloven, men jeg føler mig dog berettiget til at udtale, at der for os at se af de ansvarlige kredse under krigen, specielt af statsministrene Stauning, Buhl og Scavenius, er ført en realitetsbetonet politik med det formål på bedst mulig måde at varetage landets interesser og at skåne befolkningen i videst muligt omfang.

Når jeg saledes mener, at sagens udfald på forhånd er givet, og at det iøvrigt drejer sig om et indre dansk anliggende, som det ikke kan være min opgave at komme nærmere ind på, må det dog være mig tilladt at fremkomme med supplerende bemærkninger, idet jeg mener, at folketings beslutning i denne sag vil kunne få direkte betydning for mindretallet og for hele udviklingen i grænselandet.

Jeg må her konstatere, dels at mindretallets stilling og arbejde under besættelsen

har været genstand for en omfattende undersøgelse af de parlamentariske kommissioner, dels at mindretallet i ualmindelig stor udstrækning har været genstand for retsopgøret efter 5. maj 1945.

Det materiale, som de parlamentariske kommissioner har samlet om mindretallets forhold, er, vil jeg mene, bevis for, at også mindretallet som en gruppe, der folkeligt set tilhørte det tyske folk, og som statsretligt set tilhørte det danske samfund, under krigen befandt sig i en yderst vanskelig situation. Der måtte tages tungtvejende beslutninger. At man under disse beslutninger ikke kun varetog tyske interesser, men også vedkendte sig fællesskabet med danske naboer, viser de beretninger, der foreligger om mindretallets interventionspolitik.

Iøvrigt vil jeg mene, at mindretallets forhold under besættelsen må ses på baggrund af den samarbejds politik, som af menigmand ikke kunne forstås anderledes, end at den var ment, som det blev sagt. Nu bag efter ser mangt og meget anderledes ud, og vi er f. eks. taknemlige for, at besættelsens forløb ikke medførte en grænseflytning.

Det spørgsmål, jeg dog må rejse, er, om folketings beslutning om ikke at placere retsligt ansvar hos de for samarbejds politikken ansvarlige politikere og embedsmænd passer sammen med det retsopgør, der har fundet sted specielt overfor dem, der må siges at have holdt sig indenfor de retningslinier, som myndighederne udstedte under besættelsen. Vi mener, at disse to ting ikke harmonerer sammen, og at man ikke må forbigå denne sag, når der skal sættes en slutstreg over besættelsestidens periode. Det skal gerne erkendes, at der under vedtagelsen af straffelovstillægget i sommeren 1945 forelå ekstraordinære forhold, og at der kunne være tale om en tvangssituation, som krævede lovens hurtige behandling og vedtagelse, men situationen er en anden i dag; en kritisk gennemgang af opgøret skulle ligge indenfor mulighedernes rammer og skulle, som jeg vil mene, desuden være påkrævet, når man nu er gået i gang med at afslutte hele perioden siden 1940—45 til fordel for et opbyggende arbejde fremefter.

Når jeg mener, at der her foreligger en opgave, som står i forbindelse med det spørgsmål, folketingset beskæftiger sig med